Elektronicznie podpisany przez:
Marlena Marta Stachurska-Janczyło
dnia 14 października 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00313-51/2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku

z dnia 14 października 2025 r.

w sprawie wydania opinii o możliwości spłaty przez Gminę Łomża kredytu długoterminowego w kwocie 12 600 000 zł przeznaczonego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 13 pkt 1 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2025 r. poz. 7), art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:

Marlena Stachurska-Janczyło - przewodnicząca

Agnieszka Gerasimiuk - członek

Beata Chmielewska - członek

opiniuje pozytywnie z zastrzeżeniem

możliwość spłaty przez Gminę Łomża planowanego do zaciągnięcia w 2025 roku kredytu długoterminowego w kwocie 12 600 000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego Gminy oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

UZASADNIENIE

Wójt Gminy Łomża, działając na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, pismem Nr WF.3021.195.2025 z dnia 9 października 2025 r. (wpłynęło do tut. Izby w tym samym dniu), wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii o możliwości spłaty planowanego do zaciągnięcia kredytu długoterminowego w wysokości 12 600 000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy na 2025 rok (w wysokości 9 862 800 zł) oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych (w wysokości 2 737 200 zł).

Skład Orzekający po dokonaniu analizy posiadanych dokumentów stwierdza co następuje.

Podstawą do zaciągnięcia ww. kredytu jest zarządzenie Nr 161/25 Wójta Gminy Łomża z dnia 8 października 2025 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na sfinansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W § 1 tego zarządzenia wskazano, iż kredyt będzie zaciągnięty w celu sfinansowania planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Spłata kredytu następować będzie z dochodów własnych gminy, o czym stanowi § 3 powyższej uchwały. Termin ostatecznej jego spłaty to rok 2035 (§ 2 treści zarządzenia). Zabezpieczeniem spłaty kredytu ma być weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Wójt Gminy Łomża dokonując powyższej czynności działał na podstawie upoważnienia Rady Gminy Łomża, zawartego w § 12 pkt 1 uchwały Nr VIII/71/24 Rady Gminy Łomża z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie budżetu Gminy Łomża na 2025 rok.

Opiniowany kredyt nie przekracza limitów zobowiązań określonych w § 7 uchwały Nr VIII/71/24 Rady Gminy Łomża z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie budżetu Gminy Łomża na 2025 rok (w brzmieniu zmienionym §12 uchwały Nr XII/109/25 Rady Gminy Łomża z dnia 5 sierpnia 2025 r. w sprawie zmian w budżecie na 2025 rok) na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 9 862 800 zł (pkt 2) oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów w kwocie 2 737 200 zł (pkt 3).

Przeznaczenie kredytu zgodne jest z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.). Wójt Gminy Łomża podejmując zarządzenie o zaciągnięciu kredytu działał więc w granicach limitu i upoważnienia.

Budżet Gminy Łomża, po zmianach dokonanych do dnia wydania niniejszej opinii (ostatniej zmiany w budżecie dokonano zarządzeniem Nr 156/25) przedstawia się następująco:

- dochody ogółem: 113 667 767,40 zł,

w tym bieżące: 80 221 850,02 zł, majątkowe: 33 445 917,38 zł,

- wydatki ogółem: 130 393 721,01 zł,

w tym bieżące: 67 887 239,77 zł, majątkowe: 62 506 481,24 zł.

Różnica między planowanymi dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt na kwotę 16 725 953,61 zł, który ma zostać pokryty przychodami pochodzącymi z:

— niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 2 515 540,24 zł;

- przychodów jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 241 510,72 zł;

— planowanych do zaciągnięcia kredytów w kwocie 9 862 800 zł;

— wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia o finansach publicznych w kwocie 4 106 102,65 zł.

Powyższe źródła sfinansowania deficytu są zgodne z art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. **Jednak tak przyjęty sposób sfinansowania deficytu budżetu spowoduje kolejny wzrost zadłużenia gminy na koniec 2025 r., które w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2024 wzrośnie o kwotę 9 862 800 zł i wyniesie 27 447 600,04 zł, co stanowi 24,34 % planowanych dochodów ogółem (34,60 % w stosunku do planowanych dochodów bieżących).** Na obsługę długu zaplanowano w budżecie 2025 roku 1 055 000 zł (w całym okresie kwota ta wyniesie 8 855 000 zł).

Łączne przychody budżetu na 2025 rok wynoszą 19 463 153,61 zł. Rozchody natomiast zaplanowano w wysokości 2 737 200 zł.

Skład Orzekający dokonał analizy sprawozdawczości sporządzonej na dzień 31 grudnia 2024 r. W świetle tych danych można stwierdzić, iż Gmina będzie posiadała przychody wewnętrzne możliwe do zaangażowania w budżecie roku 2025 w przedstawionej powyżej wysokości.

Prognozowana sytuacja finansowa Gminy Łomża, w tym także kształtowanie się długu publicznego została przedstawiona w „Wieloletniej Prognozie Finansowej" – po zmianach dokonanych uchwałą Nr XIII/112/25 Rady Gminy Łomża z dnia 29 września 2025 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2025 – 2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2025-2035. Wynika z niej, że Gmina Łomża zamierza spłacić zaciągnięty oraz planowany do zaciągnięcia dług do końca 2035 roku.

Z przedłożonej Wieloletniej Prognozy Finansowej wynika, iż w całym okresie objętym Prognozą zostanie zachowana relacja, o której stanowi art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). W budżecie roku 2025 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 5,49% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o wykonanie 2023 roku stanowiącym 11,58%. W kolejnych latach margines pomiędzy ustaloną wartością wskaźników a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem będzie kształtował się na bezpiecznym poziomie (od 10,67% w 2026 roku do 18,07% w ostatnim roku spłaty).

Wynik z działalności bieżącej gminy 2025 roku zamyka się dodatnim wynikiem operacyjnym (kwota nadwyżki w sekcji bieżącej budżetu wynosi 12 233 790,50 zł), w związku z czym wymóg równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących, o którym mowa w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych został spełniony.

Od roku 2025 do końca okresu objętego WPF zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, kształtujące się na poziomie od 12 890 000 zł (w roku 2035) do 14 410 000 zł (w roku 2027). Analiza danych historycznych (2018-2024) z działalności bieżącej Gminy wskazuje, że nadwyżki operacyjne kształtowały się na następującym poziomie:

- *wykonanie 2018* 4 749 676,50 zł;
- *wykonanie 2019* 7 414 294,65 zł;
- *wykonanie 2020* 8 339 867,24 zł;
- *wykonanie 2021* 10 167 238,16 zł;
- *wykonanie 2022* 6 987 627,42 zł;
- *wykonanie 2023* 1 784 643,66 zł;
- *wykonanie 2024* 6 096 590,19 zł.

W wyżej wymienionym kontekście historycznym dane dotyczące nadwyżek operacyjnych w latach przyszłych nie znajdują uzasadnienia. Skład Orzekający wziął jednak pod uwagę objaśnienia do uchwały Nr XIII/112/25 Rady Gminy Łomża z dnia 29 września 2025 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Łomża na lata 2025-2035 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2025-2035 opisujące prognozowany wzrost nadwyżek operacyjnych. Wynika z nich między innymi, iż: *W 2025 r. zaplanowano wzrost dochodów bieżących. Dochody z tytułu*

dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące zostały zaplanowane w wysokości zbliżonej do planowanego wykonania w 2024 r. Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych ujęto w wysokości wskazanej przez MF. W latach kolejnych planuje się wzrost tego podatku, z uwagi na systematyczne zwiększanie się liczby podatników. Zaplanowany wzrost tego źródła dochodów wynika z rozpoczętych i planowanych nowych inwestycji podejmowanych przez przedsiębiorców. Jest to skutkiem budowy drogi ekspresowej S61 Via Baltica oraz lokalizacją na terenie Gminy Łomża trzech węzłów drogowych zapewniających połączenie gminy, ale i całego regionu z korytarzem sieci bazowej TEN-T. Ukończenie całej inwestycji związanej z budową S61 planowane jest w 2025 roku. W 2025 roku planuje się zamknięcie szkoły podstawowej prowadzonej przez Stowarzyszenie. Również zamontowanie energooszczędnych lamp oświetlenia ulicznego pozwoli zaoszczędzić do 40% w stosunku do roku 2023 i około 20% do 2024 r. Analiza faktur za miesiąc styczeń w latach 2022-2024 wskazuje na obniżenie kosztów oświetlenia ulicznego w miejscowościach, gdzie dokonano wymiany lamp, o około 60%.

W latach 2026 – 2035 planuje się wzrost dochodów i wydatków bieżących. W latach 2026 i 2029 zostaną ostatecznie spłacone dwa kredyty długoterminowe, co zmniejszy wydatki na obsługę zadłużenia. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łomża na lata 2025-2035 została sporządzona w sposób ostrożnościowy. Założone plany dochodów i wydatków skalkulowano na bezpiecznym poziomie, z możliwością ich zwiększenia. Należy również zaznaczyć, że Gmina Łomża jest jedyną gminą w powiecie łomżyńskim i jedną z nielicznych w województwie podlaskim z rejestrowanym od lat i nadal prognozowanym przyrostem liczby mieszkańców. Wzrost liczby mieszkańców przekłada się na wzrost przekazywanych za pośrednictwem Ministerstwa Finansów środków będących częścią dochodów osób fizycznych. Przy stale zwiększającej się liczbie mieszkańców oraz wzroście płac, rosnąć będą również dochody budżetu Gminy Łomża. Jednocześnie wzrasta liczba i powierzchnia domów oraz miejsc prowadzenia działalności gospodarczej, które podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Wpływy do budżetu z tego źródła stale wzrastają. W latach 2022 – 2023, pomimo niezwiększania stawki podatków, wpływy z tego tytułu rosły. Wyjątkiem jest rok 2024, gdzie wpływ podatku od nieruchomości był mniejszy od planowanego, ponieważ Gmina, w związku z wyrokiem WSA, dokonała zwrotu podatku od nieruchomości dla Zakładu Usług Komunalnych za lata poprzednie. Samorząd Gminy Łomża dysponuje także możliwością znacznego zwiększenia dochodów własnych, mimo dokonanej podwyżki na 2025 r. Możliwości te wynikają z obowiązujących obecnie stawek podatków lokalnych, które należą do najniższych w regionie. Obowiązujące stawki podatków od nieruchomości, w stosunku do stawek ogłoszonych przez Ministra Finansów, są niższe o ponad 33%. **Skład Orzekający zastrzega jednak (biorąc pod uwagę planowany po raz kolejny wzrost zadłużenia Gminy), iż utrzymanie opisanego stanu stanowi warunek możliwości spłaty zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia przez Gminę Łomża zobowiązania dłużnego.**

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Marlena Stachurska-Janczyło